Họ và tên: Niê Đào Đức Nguyên

Chức danh: Kiến trúc sư

Chức vụ:
Quản lý thiết kế
Công ty Cổ Phần Tư Vấn Thiết Kế D&B

CÂY XANH & TP HCM

Eden Nie

Mục lục

1. Lời nói đầu
2. Thực trạng cây xanh ở TP HCM
3. Các biện pháp hiện tại
4. Những đề xuất cải thiện trong tương lai
5. Kết luận

1 . Lời nói đầu

Từ trước đến nay, lợi ích của cây xanh là điều không thể bàn cãi, thể hiện qua các trang sách từ nhà trường cho đến các tạp chí khoa học và thậm chí có những tổ chức bảo vệ cây xanh trên khắp hành tinh này.

Tuy nhiên, hiện tại mật độ cây xanh trên thế giới nói chung và ở Việt Nam nói riêng đang ngày một thưa thớt.

Điển hình như TP HCM-một đầu tàu kinh tế của cả nước cũng chẳng khá khẩm hơn với hiện trạng khủng khiếp là con người xâm chiếm thiên nhiên, cây xanh đã ít nay ngày càng hiếm hơn.

Theo số liệu thu thập được từ báo đài thì TPHCM hiện nay có khoảng 540 triệu m2 cây xanh, trong đó khu vực nội thành chỉ chiếm khoảng 1% (khoảng 5 triệu m2 cây xanh), trong khi nơi đây tập trung đến 90% dân số.

Tất cả mọi thứ phải nhường cho sự hình thành đô thị một cách vội vã mà đa phần chỉ do lợi ích kính tế mà thôi.

2 . Thực trạng cây xanh ở TP HCM

Cây xanh ở TP HCM hiện nay có thể chia ra 1 số thành phần như sau dựa trên mục đích sử dụng

A . Cây xanh công viên

B . Cây xanh ven đường

C . Cây xanh khu dân cư

D . Cây xanh khác

a . Cây xanh công viên

Vì sao lại đề cập đến các công viên đầu tiên ? Đơn giản là những nơi đây tập trung số lượng cây xanh nhiều nhất, lớn nhất và lâu đời nhất ở TP HCM.

Tuy vậy, những công trình dịch vụ, những bãi đỗ xe, những hàng quán...dần dần chiếm dụng và thay thế các mảng xanh 1 cách tàn nhẫn

Số liệu các công trình kinh doanh chiếm dụng các công viên ở TP HCM hiện nay như sau :

- Công viên 23/9 : 40%
- Công viên Phú Lâm : 55%
- Công viên Bình Phú : 38,7%
- Công viên Lê Thị Riêng : 20%

. . . . . .

b . Cây xanh ven đường

Có thể thấy là có nhiều tuyến đường ở TP HCM hiện nay có những hàng cây xanh bóng mát êm dịu, những lúc trời oi bức những thảm xanh này là cứu cánh cho những công dân lưu thông trên đường.

Có thể kể đến như đường Võ Văn Tần, đường Nguyễn Đình Chiểu, đường Lê Duẩn, đường Tôn Đức Thắng của ngày xưa . . .

Tuy nhiên, không phải là hàng cây trải dài xuyên suốt cả một con đường mà cây xanh chỉ tập trung ở những khúc nhất định mà thôi.

Chưa kể có những đoạn đường nhằm phục vụ cho mục tiêu mở đường làm tuyến metro mà chặt hết 2 hàng cây cổ thụ lâu năm (đường Tôn Đức Thắng hiện nay).

Theo như số liệu thu thập được thì cả TP HCM có khoảng gần 110,000 cây xanh đô thị (đa phần là cây ven đường được đánh số và chăm sóc), phục vụ cho hơn 10 triệu dân. Đây là 1 con số cực kỳ thấp

Tôi làm việc ở 1 khu vực may mắn cũng được thấy cây xanh đô thị ven đường.

Vào 1 buổi trưa như bao ngày, tôi ngồi ăn cơm tại quán ăn đối diện 1 nhà hàng đang được sửa sang lại.

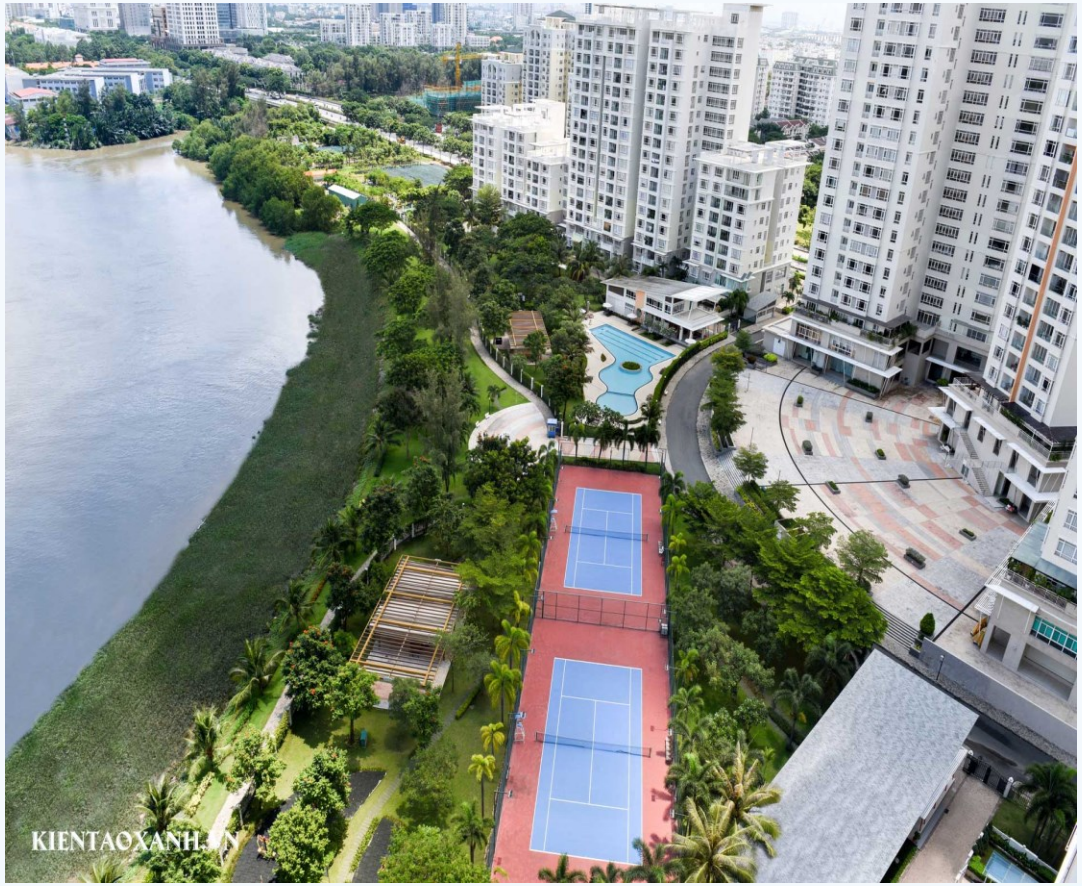
Trước cửa nhà hàng ấy có 1 cây xanh rất to, và hôm ấy tôi thấy bên công ty cây xanh đi chặt cây xanh đó và thật trùng hợp là khi cái cây đó đổ xuống thì mặt tiền của nhà hàng kia trở nên thoáng rộng và tầm nhìn rất đẹp.

c . Cây xanh khu dân cư

Với tốc độ đô thị hoá như vũ bão cũng như kèm theo là lợi ích kinh tế khổng lồ thì các nhà chung cư cho đến các tổ hợp chung cư đã thay nhau mọc lên liên tiếp, không ngừng nghỉ.

Tất nhiên khi thiết lập một khu chung cư nào đó thì đều có những quy chuẩn yêu cầu về cây xanh dựa trên mặt độ tổng thể hoặc dựa trên tiêu chuẩn cây xanh cho số dân . . .

Có 2 thực trạng hiện hữu ở đây.

Một là hồ sơ bản vẽ thể hiện phần cây xanh 1 cách không chận thực, hay nói cách khác là chơi chiêu, thay vì đơn giản những khu cây xanh được trồng và chăm sóc có thảm cỏ, có cây cối . . . thì lại lấp liếm bằng các thủ pháp vật liệu mới kết hợp cây cỏ để tăng cường mảng xanh, ví như Grasscell hay Grass Concrete Pave . . .

Hai phải kể đến vấn đề quản lý thực thi việc thực hiện trồng cây có đúng như đã xin phép hay không . . . Tình trạng trên bản vẽ 1 đường và ra ngoài 1 nẻo là không hề hiếm.

Chưa kể trường hợp nếu trơn tru từ thiết kế đến thi công thì sau này khi đưa vào sử dụng liệu có bị lấn chiếm phục vụ cho mục đích khác như công viên hay không ? Điều này chẳng ai dám chắc cả.

d . Cây xanh khác

Những cây xanh không nằm trong các nhóm trên ví dụ như cây trồng trong các cơ sở giáo dục, cây xanh mọc tự phát ở những nơi con người chưa đụng đến . . .

Tuy vậy, số lượng này lại còn thưa thớt hơn và phụ thuộc rất nhiều vào ý thức của từng cơ sở, công ty . . . dựa trên môi trường sống hiện tại của nơi đó.

Nếu những cây xanh đó không có ảnh hưởng đến lợi ích kinh tế thì sẽ còn tồn tại nhưng nếu như người ta cần phát quang để xây thêm gì đó thì chắc chắn cây xanh đó cũng chẳng còn.

Chúng ta có thể thấy là việc lỏng lẻo trong quá trình thiết kế – thi công – quản lý – vận hành . . . Có thể dẫn đến những thiếu sót về mảng xanh, về cây xanh cho từng khu vực cư dân nói riêng và đối với cả TP HCM nói chung.

Rất may mắn là ở TP HCM hiện nay rừng Sác Cần Giờ vẫn còn tồn tại, có thể 1 phần đây là khu dự trữ sinh quyển thế giới được Unesco công nhận (năm 2000).

Tuy nhiên cũng đã bắt đầu có những đô thị hình thành sát các khu vực này và chẳng lấy gì đảm bảo là thiên nhiên sẽ chiến thắng những mục đích kinh tế của 1 số người cả.

3 . Các biện pháp hiện tại

Có nhiều biện pháp đưa ra nhằm đảm bảo cây xanh tồn tại cùng với cuộc sống người dân TP HCM.

Một là, liên quan đến vấn đề quản lý vận hành, Nhà nước cần thực hiện mạnh tay trong vấn đề kiểm tra cây xanh, phát triển cây xanh, bảo trì cây xanh ... Không chỉ cho đô thị mà còn cho các đơn vị ở khác nhau.

Điều này được cụ thể hoá bằng các quy chuẩn, tiêu chuẩn, văn bản từ cấp quốc gia cho đến địa phương

Tất nhiên cũng phải giám sát liên tục từ định kỳ cho đến bảo trì thì các khu vực nhất định cho cây xanh mới được tôn trọng và không bị con người xâm lấn vì 1 mục đích nào đó.

Hai là, liên quan đến việc thiết kế cây xanh 1 cách cụ thể và chi tiết từ tiểu khu, trung khu đến đại khu hình thành nên mảng xanh xuyên suốt và gắn kết từ nhà ở cho đến dãy phố , khu phố, tuyến đường ...

Tuy nhiên đâu phải ai cũng có thể thực hiện tuần tự được như vậy. Trên thực tế việc bố trí cây xanh là tuỳ vào từng đơn vị thiết kế - xin phép nhất định chứ không phải ai muốn làm gì thì làm.

Hiện tại đang có 1 xu hướng là thiết kế xanh, ở 1 khía cạnh đơn thuần nào đó là đưa cây xanh vào công trình, trồng cây ở khắp nơi từ ngoài nhà đến trong nhà rồi đưa cả lên mái.

Tuy nhiên, xu hướng này chỉ thể hiện qua 1 bộ phận thiểu số công trình và chẳng có giá trị gì cho cả 1 cộng đồng lớn, chưa kể chủ nhà ban đầu hào hứng trồng cây khắp nhà nhưng sau này không có thời gian chăm sóc cây cối chết hết rồi lại đem đi bỏ tất cả.

Ba là, nâng cao ý thức của người dân về tầm quan trọng của cây xanh đối với chất lượng cuộc sống, những cái lợi và những cái hại như thế nào nếu không có.

Để thực hiện được điều này thì cần phải giáo dục từ những ngày còn ngồi trên ghế nhà trường, kết hợp các sự kiện liên quan đến việc vận đồng trồng cây để huy động cả cộng đồng cùng chung tay vì 1 mục tiêu chung.

4 . Những đề xuất cải thiện trong tương lai

a . Cập nhật các xu hướng mới trong việc trồng cây xanh và nên bắt đầu từ những quy mô nhỏ như hộ dân cư, từ đó nhân rộng mảng xanh lên cho cả thành phố, một số phương thức phổ biến hiện nay như :

- Trồng rau hoặc cây cảnh trên mái nhà, sân thượng
- Trồng cây trên mặt đứng
- Trồng cây trên mái . . .

Nói đến việc trồng tại nhà thì rất hay ho nhưng có 1 vấn đề là các chi phí phát sinh kha khá cho việc đầu tư ban đầu, chăm sóc, phân bón...và nếu không phải là người yêu thiên nhiên, cây cảnh...thì việc duy trì là vô cùng khó khan.

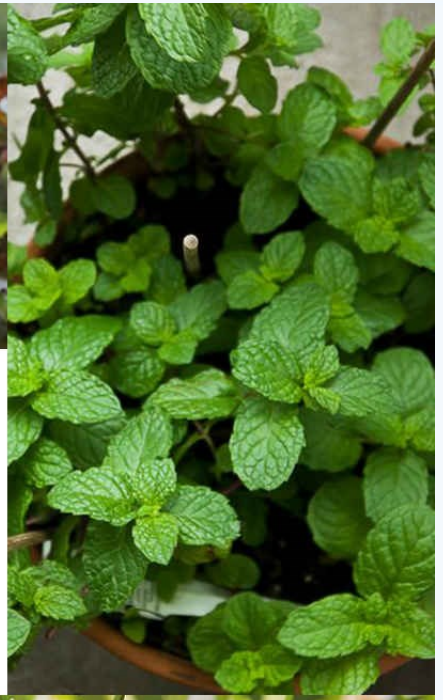
Hầu như hiện nay 80% những người lớn tuổi đã về hưu sẽ thực hiện công tác này, và đó cũng là nguyên nhân mà công tác vun trồng cây xanh chỉ trong 1 khoảng thời gian nhất định.

Một điều cần thiết là những cơ sở cung cấp hạt giống trồng cây, trồng rau hoặc cây xanh nào đó thì cần có những hướng dẫn chi tiết liên quan đến việc chăm sóc, vun trồng, bảo vệ cây và môi trường xung quoanh . . . 1 cách đúng đắn.

Ví dụ như nếu mua những loại cây không có khả năng chống muỗi thì chẳng phải là đang tạo nên môi trường sống cho chúng và rất dễ tạo nên nguồn gốc bệnh tật không chỉ cho những người trong nhà mà cho cả những nhà xung quoanh.

b . Siết chặt công tác liên quan cây xanh

Khuyến nghị các cơ quan nhà nước có thẩm quyền nên ban hành những quy chuẩn bắc buộc trong quá trình thiết kế-xây dựng để gia tăng mảng xanh cho từng khu dân cư nói riêng cho đến cả đại đô thị nói chung.

Không những thế còn phải có chế tài thật nghiêm khắc cho những trường hợp cố ý làm sai.

Và hẳn nhiên không thể thiếu quy trình kiểm tra, quản lý một cách chặt chẽ.

Thật ra vấn đề này cũng đã được đề cập từ rất lâu rồi nhưng đến thời điểm hiện tại, mọi thứ vẫn dậm chân như cũ, chưa có gì thay đổi biến chuyển . . .

Một phần chúng ta có thể thấy là tốc độ đô thị hoá quá lớn, nguồn lợi kinh tế tăng trưởng không ngừng dẫn đến việc khó khăn trong khâu quản lý, điều hành, chưa kể những vấn đề " sân sau " tác động.

Ngoài ra phần khác cũng phải kể đến các phương tiện kỹ thuật, các công nghệ quản lý cây xanh mới mà chúng ta chưa thể áp dụng như nước ngoài được.

c . Có 1 đề xuất táo bạo liên quan đến các dự án bất động sản hiện nay, phần lớn là các dự án chung cư hoặc dự án tổng hợp các khu nhà thấp tầng kết hợp thương mại . . . đó là các cơ quan nhà nước nên chủ động

- Tăng tỷ lệ cây xanh lớn hơn so với mức 20% hiện nay
- Yêu cầu phủ xanh các phần mái bao che bằng bê tông cốt thép
- Yêu cầu 1 tỷ lệ cây xnah nhất định trên mặt đứng
- Phải có ý kiến cho phép của cơ quan chịu trách nhiệm về cây xanh . . .

Hoặc có thể phải gán 1 vùng cây xanh nào đó cho 1 dự án yêu cầu chủ đầu tư muốn thực hiện dự án này thì phải thực hiện việc phát triển công viên cây xanh , đây cũng là 1 cách bắc buộc các nhà đầu tư bất động sản thực hiện công việc đóng góp thực tiễn cho xã hội, chung tay cùng nhà nước xây dựng đất nước.

Có thể nói đến 1 ví dụ cụ thể là khu dân cư Vinhomes Tân Cảng với 1 công viên rộng lớn tới 14ha ven sông Sài Gòn, hiện nay công viên này không chỉ là địa điểm vui chơi cho cả thành phố mà đó còn là điểm cộng cực lớn cho lợi ích kinh tế cho dự án này của tập đoàn Vingroup.

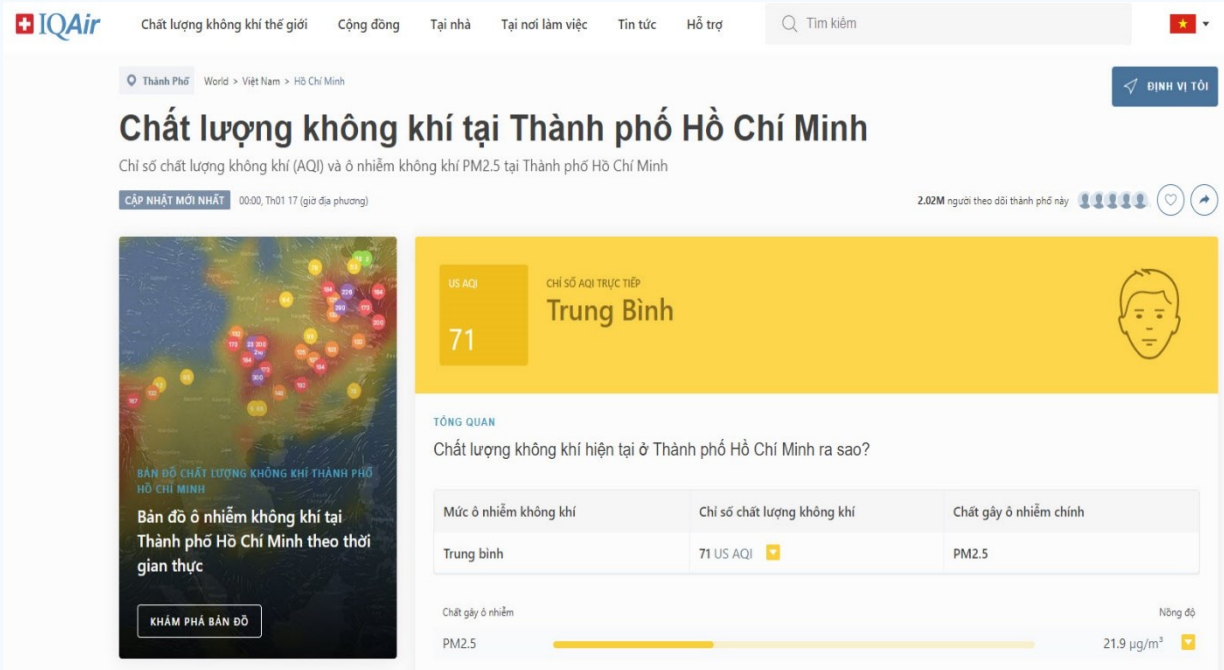

5 . Kết luận

Có 1 điều tiêu cực nhưng cũng như 1 hồi chuông cảnh báo đến vấn đề cây xanh hiện tại đó là TP HCM hiện nay mức ô nhiễm không khí ở mức trung bình (đơn giản là cây xanh hỗ trợ giúp điều tiết khí hậu và hỗ trợ làm sạch môi trường không khí).

Và nếu không được cải thiện về cây xanh thì chắc chắn không khí sẽ vô cùng độc hại cho con người sinh sống và sản xuất.

Sẽ còn mất 1 khoảng thời gian dài nữa thì vấn đề cây xanh mới có thể có phương hướng giải quyết, điều duy nhất lúc này là tin tưởng vào các cơ quan chức năng của nhà nước hiểu rõ và có những động thái cụ thể hơn.

Và thế hệ trẻ bây giờ cũng muốn 1 môi trường trong lành, nhận thức rõ vấn đề nên họ luôn cố gắng bảo vệ, vun trồng, duy trì, phát triển cây xanh.

THANK YOU !